

Maart 2005

Beste leden en sympathisanten van De Groenen,

In januari 2005 verscheen de verontrustende publicatie "Meeting the Climate Challenge", van de International Climate Change Taskforce. Deze denktank, bestaande uit wetenschappers en politici uit Engeland, Amerika en Australië, voorspelt dat de wereld binnen tien jaar onomkeerbare en catastrofale gevolgen van klimaatsverandering ondergaat, tenzij er snel krachtige maatregelen worden genomen.

Zoals te verwachten was, ziet onze regering geen aanleiding om het beleid aan te scherpen. Het rapport werd door staatssecretaris Van Geel in een brief aan de Tweede Kamer letterlijk afgedaan als "één van de vele rapporten over het klimaatprobleem".

Meer dan ooit is het nodig dat wij ons groene tegengeluid laten horen! Wij hopen dan ook op een goed bezocht partijcongres op 16 april a.s. In deze GRAS vindt u de agenda en enkele bijdragen over de thema's die besproken zullen worden.

Twee bestuursleden zullen na het congres geen deel meer uitmaken van het (dagelijks) bestuur: Robert Verlinden is onlangs uit het bestuur getreden en de termijn van Andreas Ligtoet loopt aanstaand congres af. **Bij dezen roept het bestuur leden op zich aan te melden als kandidaat voor het bestuurslidmaatschap.** Wat we nodig hebben de komende tijd zijn mensen met ideeën om de Groenen weer op de politieke kaart te zetten en mensen die bereid zijn deze ideeën ook uit te voeren. Voor vragen kunt u zich wenden tot Aart van Acqvoij.

Huib Poortman is de opvolger van Xandra Asselbergs als afgevaardigde bij de Europese Groenen. In deze GRAS treft u zijn eerste verslag uit "Europa" aan. Langs deze weg bedanken wij Xandra Asselbergs, die De Groenen prima heeft vertegenwoordigd.

Verder in deze GRAS onder andere een bericht van de afdeling Zwolle en een artikel over ons nieuwe internetproject. Veel leesplezier!

Namens het partijbestuur,
Frank Plate

35^e partijcongres De Groenen

Datum: Zaterdag 16 april 2005
Plaats: Milieucentrum Utrecht, Oudegracht 60 te Utrecht (op loopafstand van Station Utrecht Centraal)

Congresvoorzitter: Frank Plate

Agenda:

- 10.30 **1.** Opening congres door de dagvoorzitter; aanstellen van notulist(en)
- 10.35 **2.** Ter inspiratie (door Bert Klijs)
- 10.45 **3.** Notulen van het 34e congres van 20 november 2004 (zie Gras nr. 24)

- 10.50 **4.** Verslag partijbestuur, periode vanaf 20 november 2004 (o.a. benoeming afgevaardigde EFGP, problemen binnen het partijbestuur*, terugtreden Rob Verlinden uit DB)
- 11.20 **5.** Samenvoeging Algemeen en Dagelijks Bestuur
- 11.45 **6.** Verlenen van décharge over het boekjaar 2004
- 11.50 **7.** Verkiezing congreswerkgroep (voor het december-congres 2005)
- 12.00 **pauze**
- 13.00 **8.** Gemeenteraadsverkiezingen 2006
- 13.45 **9.** Energiebeleid (gastpreker: Geert Verstegen, Brabantse Milieufederatie)
- 14.45 **10.** Europese Grondwet: voor of tegen?
- 15.45 **11.** Rondvraag
- 16.00 **12.** Sluiting

*Toelichting bij agendapunt 4:

Sinds 20 november 2004 is Otto ter Haar weer lid van het Dagelijks Bestuur. Recent zijn er conflicten ontstaan tussen hem en enkele andere bestuursleden, waarbij Otto ter Haar zich onheus bejegend voelt. Hierdoor is naar zijn mening een onwerkbaar situatie ontstaan. Een en ander zal op het congres worden toegelicht en besproken.

Kom naar Utrecht op 16 april!

Beste mensen,

Na enige maanden wegens gezondheidsredenen niet actief te zijn geweest, ben ik weer in functie, zoals dat heet.

Als DB willen we van de gemeenteraadsverkiezingen op 8 maart 2006 een succes gaan maken. De laatste verkiezingen voor de Provinciale Staten gaven aan dat er meer moet gebeuren dan de gebruikelijke acties.

Natuurlijk zijn de gemeenteraadsverkiezingen in eerste instantie lokale aangelegenheden. Toch willen we als bestuur de afdelingen onze steun aanbieden. In de vorm van advies over procedures, hulp bij het samenstellen van lijsten, enz. Maak gebruik van onze en elkaars ervaringen. Ook materiaal, al dan niet in bruikleen, zijn we aan het bekijken. Vragen? Hulp nodig? Bel mij gerust! Aart van Acqvoij: tel. 040-2043413.

Een probleem hierbij is dat wij niet ruim bij kas zitten. Daarom een dringende oproep aan iedereen een extra gift over te maken voor dit doel. Giften groot en klein zijn welkom en bij voorbaat onze hartelijke dank. Graag overmaken naar Postbanknummer 306434 ten name van De Groenen te Utrecht, onder vermelding van 08-03-06.

Tot ziens in Utrecht!

Aart van Acqvoij, voorzitter

De Europese Grondwet

Kort na mijn benoeming tot afgevaardigde bij de EFGP (Europese Federatie van Groene Partijen) mocht ik op 17 februari jl. naar Brussel om aan een buitengewoon beraad over de Europese Grondwet deel te nemen.

In het Europees Parlement hadden de Groenen (in meerderheid) al vóór de nieuwe Grondwet gestemd. Toch was het goed dat alle Groene Partijen zich ook op partijniveau mochten uitspreken. Van te voren was een aantal verklaringen en amendementen ingediend, in meerderheid ten gunste van de Grondwet, zij het met kritische kanttekeningen, met name over de volgens velen te ver gaande liberalisering. Ook een eventuele Europese Krijgsmacht ondervond weinig sympathie.

Tijdens de ochtendzitting heeft een lange rij sprekers de standpunten van hun partij naar voeren gebracht. Daarbij bleek dat er veel meer voor- dan tegenstanders van de Grondwet waren. Eigenlijk bleven alleen de Engelsen en de Denen zich fel tegen de Grondwet verzetten. Zij zullen in hun land, wanneer daar een referendum gehouden wordt, een negatief stemadvies uitbrengen.

Tijdens de lunchpauze hebben de indieners van de amendementen, in onderlinge samenspraak een aantal amendementen samengevoegd, zodat het stemmen niet al te ingewikkeld zou worden.

Tijdens de middagzitting vonden stemmingen plaats, nadat aan aantal sprekers hun standpunten nogmaals uitspraken. Zoals te verwachten was, werden de 'pro'-amendementen door de meerderheid ondersteund en de 'contra'-amendementen verworpen. Ook werd een aantal voorstellen ingetrokken. In het a.s. partijcongres in april staat de Grondwet op de agenda, zodat wij daar een stemadvies aan de Nederlandse kiezers kunnen formuleren.

In mijn korte toespraak heb ik mij een kritisch voorstander van de Grondwet betoond.

Mijns inziens is het beter met een onvolmaakte Grondwet in zee te gaan en die dan van tijd tot tijd te verbeteren dan de hele Grondwet te verwerpen, zodat er veel werk opnieuw gedaan moet worden. In mijn laatste zin heb ik 'off the record' de opmerking gemaakt dat er op de kortst mogelijk termijn actie ondernomen moet worden tegen de dreigende klimaatverandering, omdat we hoe dan ook toch al veel te laat zijn om ernstige gevolgen te voorkomen. Ook heb in de wandelgangen contact gemaakt met de Europese fractie over dit onderwerp, vooral naar aanleiding van het in eind januari verschenen Rapport "Meeting the Climate Challenge", met daarin de aanbevelingen van de "International Climate Change Taskforce" (een groep topwetenschappers uit vele landen, waaronder behalve westerse landen ook China en Maleisië). Of dit contact, waarbij ik de fractie verwezen heb naar een Nederlandse deskundige, ergens toe geleid heeft, weet ik nog niet. De bijeenkomst werd gekenmerkt door veel, soms te lange toespraken en mijns inziens te weinig werkelijk debat en overleg, dit alles gezien door de ogen van een nieuwkomer in dit grote gezelschap.

Huib Poortman, afgevaardigde EFGP

Binnenkort kunnen Europese burgers zich uitspreken over de vraag of de Europese Grondwet aangenomen moet worden. In Nederland zal dit referendum de Tweede Kamer informeren over de wil des volks. Wat de volksvertegenwoordigers met dit stemadvies zullen doen is mij nog niet geheel duidelijk, maar ik wil me hier kort op de inhoud van het document richten (voor zover dat mogelijk is voor een document dat afhankelijk van de taal 300 of meer pagina's telt).

Laatst kreeg ik een e-mail getiteld "Wie dit leest is gek", een recensie van de nieuwe Europese Grondwet door Aart Brouwer. Deze heer hakt niet alleen de tekst zelf, maar ook de totstandkoming aan stukken: de tekst is niet opgesteld door gekozen afgevaardigden van het volk, maar door een politieke kaste met een ideaal dat op zoek is naar een bijbehorend volk. Het is een wirwar van paragrafen, kwalificaties, kruisverwijzingen en aanvullende protocollen, waarbij het niet altijd duidelijk is of het nu gaat om een verdrag, een grondwet of een neoliberaal politiek programma. De inhoud geeft volgens de recensent ook de gebrekkige totstandkoming weer: de scheiding der machten, de beroemde trias politica's, is in de Europese Grondwet ver te zoeken, de marge van kleine lidstaten om eigen beleid te voeren wordt nog kleiner, en het Europese landbouwbeleid behoudt de speciale bevoorrechte positie, hetgeen de bio-industrie boven de kwaliteitsboer bevoordeelt.

De internetsite www.grondwetnee.org doet er nog een schepje bovenop: het stelt dat de neoliberale keuze in de Grondwet zou leiden tot lagere lonen, slechtere arbeidsomstandigheden, afbraak van publieke voorzieningen en lage belastingen voor veelverdieners.

Verder zou de Grondwet leiden tot verdere militarisering van de Unie, zodat via een centraal bewapeningsbureau de Europese defensie-industrie gesteund kan worden. Als laatste klap op de vuurpijl zou de tekst zo onduidelijk zijn dat de doelen "democratischer, transparanter en slagvaardiger" bij lange na niet gehaald worden.

Dit zijn nogal wat zaken om erg serieus over na te denken en mijn eerste reactie was ook: "Weg met de Grondwet. Stem NEE!" Toch denk ik dat ik uiteindelijk voor zal stemmen. Onze collega's van GroenLinks doen al een aardige opzet op hun website - 10 redenen om voor te stemmen (ik zal u deze voor nu besparen). Veel belangrijker voor mijn keuze is echter het boek "The European Dream" van Jeremy Rifkin. Hierin wordt de EU vergeleken met de VS; een vergelijk dat Europa op de meeste gebieden - met name de sociale - glansrijk doorstaat. Hoofdstuk na hoofdstuk poetst hij het Europese zelfvertrouwen op. In hoofdstuk negen gaat hij in op de tekst van de Grondwet om als volgt te concluderen: "Als we de strekking van het document zouden moeten samenvatten, zou het gaan om de verplichting menselijke verscheidenheid te respecteren, saamhorigheid te bevorderen, de rechten van de mens en van de natuur te verheffen, de kwaliteit van het leven te koesteren, duurzame ontwikkeling na te streven, spiritualiteit te ont-plooien, aan langdurige vrede te bouwen, en mondiaal bewustzijn te kweken." Laten we doorgaan met het Europese experiment; alleen wel grappig dat je dat van een Amerikaan moet horen...

Andreas Ligthoet, lid van het Dagelijks Bestuur

Bas van der Schot (Intermediair, 3 februari 2005)

Afdeling Zwolle

Door Michiel van Harten

Zwolse Groenen gaan wederom samen met GroenLinks de verkiezingen in

Het Zwolse samenwerkingsverband tussen GroenLinks en De Groenen wordt voor vier jaar gecontinueerd, onder, jawel, wederom de naam GroenLinks/De Groenen. Dit hebben de afdelingen van beide partijen in afzonderlijke vergaderingen besloten. Beide partijen zijn tevreden over hetgeen de samenwerking de afgelopen periode de Zwolse groene en sociale politiek heeft opgeleverd. En beide partners blijken elkaar in Zwolle in hun accentverschillen goed aan te vullen, zo werd geconcludeerd.

Van de zes raadsleden hebben er twee een jarenlange De Groenen-achtergrond. Hetzelfde geldt ook voor onze wethouder. We zitten er dus stevig in. Er zijn geen aanwijzingen dat dit de komende periode minder zal worden, hoewel je dit in de politiek nooit helemaal zeker weet.

GroenLinks Zwolle heeft aanzienlijk meer leden dan De Groenen. Kennelijk onvermijdelijk kwam dan ook de discussie op tafel of De Groenen niet beter kunnen opgaan in GroenLinks. Voor de Zwolse Groenen is dit onbespreekbaar. Lokaal zijn de verschillen inhoudelijk klein, maar er is nog wel duidelijk verschil in partijcultuur en strategie. En nog belangrijker, de meeste Zwolse Groenen voelen niet voor een lidmaatschap van GroenLinks, zoals dat omgekeerd ook niet het geval is. Er wordt in goed onderling vertrouwen samengewerkt. De komende tijd wordt de kandidatenlijst vastgesteld, aan het

programma gewerkt en de campagne gestart. Een deel van onze leden is actief bij deze activiteiten betrokken.

Referendum over speelautomaten

Er is heel wat te doen geweest over het referendum over de speelautomatenverordening. Deze verordening was aangepast zodat bij een nieuw FC Zwolle-stadion een speelautomatenhal met 400 speelplaatsen zou kunnen verrijzen, in plaats van de huidige 75 speelplaatsen in de binnenstad. Voor de ontwikkelaar was dit een belangrijke kostendrager om het stadioncomplex te kunnen realiseren. GroenLinks/De Groenen heeft destijds voor de 400 speelplaatsen gestemd en als enige voorstimmer ook voor een referendum hierover. Dit referendum is er later door een uitspraak van de Raad van State daadwerkelijk gekomen. Waarom waren wij niet tegen de 'gokhal'? Er is stevig over gediscussieerd. Wij vonden het positief dat de huidige uit de binnenstad zou verdwijnen door de verplaatsing naar het stadion. Verder zou de aanpak van gokverslaving worden versterkt en is de toegangleeftijd in de verordening verhoogd van 18 naar 21 jaar. Hoewel we niets hebben met deze bron van vermaak, hebben we er ook geen principiële bezwaren tegen. Want zouden we dan ook niet tegen café's moeten zijn met hun risico voor drankverslaving? Is er ook niet zoiets als vrije keuze? En hoe verhouden het belang van een kleine groep verslaafden en de risico's tot het kennelijke plezier dat een grote groep geboden wordt? Raadsbreed wordt erkend dat het stadion van FC Zwolle rijp is voor de sloop. Een nieuw stadion moet niet met overheidsgeld worden betaald, vinden wij, net als de raadsmeerderheid. Dit speelt al jarenlang en het blijkt zeer moeilijk om het dan nog rond te krijgen. Dan maar

niet, zou je zeggen... Maar door de bouw van een nieuw stadion, door particulieren betaald, is het mogelijk om in één keer ook de omgeving van het stadion aan te pakken waar veel amateursport huist. Die accommodatie is enorm verouderd. Daar zijn dringend zeer forse investeringen door de gemeente nodig, waarbij ook een beek in oude natuurlijke luister wordt hersteld. Maar gezien de samenhang tussen alle plannen is het wachten tot de bouwplannen van het stadion en de infrastructuur er omheen rond zijn. De gemeente moet dus eerst zekerheid hebben alvorens een start te maken met het opknappen van de amateursportaccommodatie en de verdere omgeving. Dit zijn afwegingen die wij hebben gemaakt om destijds voor de stadionplannen met de grote speelautomatenhal te stemmen. Het referendum heeft een andere uitkomst opgeleverd, die door de gemeenteraad wordt gevolgd. Geen grote 'gokhal' dus. Nu wordt er gezocht naar andere oplossingen, waarbij hopelijk de amateursport niet te lang in de kou hoeft te blijven staan. Maar het allerbelangrijkste is dat de oplossing laat zien dat geluisterd wordt naar de uitslag van het referendum. De grote opkomst toont aan dat lokale politiek leeft in Zwolle, en dat stemt onze fractie tot tevredenheid. 27.000 mensen stemden tegen, 8.000 voor. Het niet volgen van deze duidelijke uitkomst van het referendum zou grote schade voor het vertrouwen in de politiek opleveren.

De Groenen politiek actief

Als kleine partij is het moeilijk de leden regelmatig van informatie te voorzien. Terwijl politieke informatie dagelijks beschikbaar moet zijn. Daarom zijn we een Internetproject gestart: DE GROENEN POLITIEK ACTIEF.

Het bestaat uit een website <http://degroenen.politiekactief.nl> en een e-mailadres degroenen@politiekactief.nl. Ook een startpagina met politieke links is in de maak:

<http://degroenen.politiekactief.nl/start>

We gaan ook een nieuwsbrief uitgeven. Naast GRASSPRIET dat speciaal voor leden blijft komt er DE GROENEN die wij gaan aanbieden aan iedereen die belangstelling heeft voor DE GROENEN of onze politieke acties en meningen. Nu de adressen nog ! Meld je aan via e-mail bij degroenen@politiekactief.nl. Vermelding van het onderwerp nieuwsbrief is voldoende. Niet-leden die belangstelling hebben voor DE GROENEN of onze politiek zijn ook van harte welkom.

Aart van Acquoj, voorzitter

Colofon

Gras is een landelijk mededelingenblad van de politieke partij De Groenen. Het verschijnt onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur. Plaatsing van artikelen betekent echter niet automatisch dat het partijbestuur instemt met de inhoud. U kunt de redactie bereiken via het landelijke secretariaat of via het e-mailadres: TITASH@hetnet.nl

Eindredactie en opmaak: Frank Plate

Drukkerij: GSB Heijt BV, Amsterdam
Met bijdragen van: Huib Poortman, Michiel van Harten, Andreas Ligtfoot, Aart van Acquoj, Bas van der Schot en Frank Plate

ISSN 1572-1485

Agenda

16 april 2005, partijcongres
1 juni, referendum Europese Grondwet

Landelijk secretariaat De Groenen

Postbus 1251
3500 BG UTRECHT
Tel. 071 - 576 2027
info@degroenen.nl
www.degroenen.nl

De Groenen zijn vertegenwoordigd in de gemeenteraden van Amsterdam, Leiden, Zwolle en Valkenswaard. De Groenen zijn lid van de Europese Federatie van Groene Partijen.

Partijbestuur

Voorzitter Aart van Acquoj, 040-2043413, groenegrens@hotmail.com
Waarnemend voorzitter Jacques de Co, 071-5762027, jdecoo@noknok.nl
Lid DB Andreas Ligtfoot, 030-2515450, nooneisthisimaginative@yahoo.com
Lid DB Frank Plate, 0252-517504, TITASH@hetnet.nl
Lid DB Huib Poortman, 010-2135315, hh.poortman@wanadoo.nl
Lid DB Otto ter Haar, 030-2381700, degroenen@planet.nl

Vertegenwoordigers afdelingen:
Amsterdam, Paul Berendsen, 020-4704680, paulbe@xs4all.nl
Amsterdam, Bert Tiddens, 020-4904421, bert.tiddens@planet.nl

Lidmaatschap

Lidmaatschap	€ 27 (via machtiging € 25)
Lid met minimuminkomen	€ 20 (via machtiging € 18)
Grasabbonement	€ 13 (via machtiging € 12)

U wordt lid van De Groenen of abonnee van Gras door overmaking van uw contributie op Postbanknummer 306434 ten name van De Groenen, Utrecht.

Augustus 2005

Beste leden en sympathisanten van De Groenen,

Tot het komende partijcongres op 26 november a.s. functioneert een tijdelijk dagelijks bestuur, bestaande uit drie personen: Jacques de Coo (waarnemend voorzitter), Andreas Ligtvoet en Frank Plate.

Dit driemanschap heeft als opdracht meegekregen om op het novembercongres een nieuw partijbestuur te presenteren. Het nieuwe bestuur zal voor twee jaar benoemd worden. Inmiddels hebben zich al enkele serieuze kandidaten aangemeld. Maar: hoe meer goede kandidaten hoe beter! Wij zijn beslist niet alleen op zoek naar 'bekende gezichten'. Als u belangstelling heeft, neemt u dan contact met ons op.

Verder vindt u in deze afwisselende GRAS nieuws en achtergronden uit binnen- en buitenland, plus een verslag van het 35^e partijcongres.

Namens het partijbestuur,
Frank Plate

Nieuw partijbestuur gezocht!

De Groenen zijn op dit moment in diverse gemeenteraden en deelraden vertegenwoordigd. Ook zijn De Groenen lid en mede-oprichter van de Europese Groene Partij. Wij zien onverminderd kansen voor onze partij om ook op landelijk niveau door te breken. Zeker nu alle andere partijen, inclusief de oppositie, zo weinig aandacht besteden aan duurzaamheid.

Helaas hebben wij op dit moment te weinig (actieve) leden om onze ambities waar te maken. Juist om die reden zien wij de noodzaak om ons partijbestuur te vernieuwen. Wij denken aan een team van maximaal vijf personen.

Belangrijke doelstellingen voor de komende tijd zijn ledenwerving en een succesvolle campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Als we in deze doelstellingen slagen, streven wij ernaar om ook aan de Kamerverkiezingen deel te nemen. Los van dat streven is een goed functionerende partij van belang om op lokaal of provinciaal niveau met succes aan verkiezingen deel te nemen.

Wij zoeken kandidaten (v/m) die:

- zich verbonden voelen met ons gedachtegoed en hiervoor kansen zien;

- goede ideeën kunnen omzetten in concrete activiteiten;
- communicatief en sociaal vaardig zijn.

Politieke ervaring is niet noodzakelijk; wij nodigen ook jongeren uit om te reageren. Uiteraard verwachten wij van kandidaten dat zij lid zijn van De Groenen of bereid zijn om dit te worden.

Belangstellenden kunnen contact opnemen met Jacques de Coo (tel. 071-5762027), Frank Plate (tel. 0252-517504) of Andreas Ligtvoet (tel. 030-2515450).

Het (tijdelijk) Dagelijks Bestuur

Raadslid Jupijn Haffmans opgepakt

Op 19 juli jl. is Jupijn Haffmans, raadslid voor Amsterdam Anders/De Groenen, door de politie geboeid afgevoerd, omdat hij flyers uitdeelde in de Kalverstraat. Het voorval bevestigt zijn indruk dat de vrijheid van meningsuiting steeds verder ingeperkt wordt: 'Het is toch wel bizar dat ik opgepakt word terwijl ik actie voer tegen inperking van vrijheid en privacy'. In zijn flyer roept Haffmans op om niet te wijken voor hoofdcommissaris 'Big Brother' Welten die het liefst een cordon om de stad zou leggen.

Het is niet de eerste keer dat mensen worden gearresteerd of dat flyers in beslag worden genomen, terwijl ze bezig zijn hun mening te uiten. Haffmans: 'Het recht op vrijheid van meningsuiting staat in onze grondwet, het is één van de pijlers van onze democratische staat. Het is zeer kwalijk dat je dit recht ontnomen wordt. Onze eigen politie blijkt ook niet goed op de hoogte te zijn van deze rechtsbeginselen'.

Haffmans constateerde maanden geleden dat politie en gemeente vaak stellen dat het uitdelen van flyers verboden is. Volgens de website van stadsdeel Centrum is flyeren in de binnenstad verboden. Veel politiemensen beweren hetzelfde, ook in andere delen van de stad. Een enkeling weet wel hoe het zit: alleen voor commerciële doeleinden is er een flyerverbod. Haffmans stelde begin april vragen hierover aan burgemeester Cohen, maar heeft nog steeds geen antwoord ontvangen. Wellicht zal zijn aanhouding de beantwoording bespoedigen.

Jupijn Haffmans vindt deze situatie tekenend voor het huidige politieke klimaat in Nederland: 'De angst regeert en je ziet grondrechten als vrijheid van meningsuiting, maar ook recht op privacy, steeds verder uitgehold worden onder het mom van veiligheid.' Haffmans hamert hier voortdurend op in de gemeenteraad, maar staat hierin

vrij alleen. Uit protest tegen recente uitspraken van hoofdcommissaris Welten ('We willen alles controleren wat afwijkend is en als u niets op uw geweten heeft, hoeft u niets te vrezén') deelde hij flyers uit: 'Wijk af! Wijk niet voor Welten!'

De politie heeft inmiddels laten weten dat Haffmans geen procesverbaal krijgt. Jupijn Haffmans: 'Ze willen echter niet officieel toegeven dat ze fout zaten. Ik vind dat belangrijk, omdat zowel de politie op straat als de mensen die daar hun mening verkondigen moeten weten dat ze in hun recht staan.'

Jupijn Haffmans was zeker niet de eerste die het uitdelen van flyers onmogelijk werd gemaakt. Maar hij wil wel graag de laatste zijn: 'Ik hoop dat de ophef rond mijn aanhouding de boel heeft wakker geschud. Het kan niet zo zijn dat mensen zomaar worden vastgehouden op het politiebureau, omdat ze daar niet weten wat wel en niet mag.'

Haffmans kon zijn flyers op het politiebureau ophalen. Daar kreeg hij bij monde van dhr. Last van de politie excuses en de verklaring dat de politie 'een foutje' had gemaakt. Die verklaring op schrift zetten ging hem nog te ver. Haffmans is wel blij dat agenten van bureau Lijnbaansgracht nu wel juist zijn geïnformeerd: 'Vrijheid van meningsuiting is een groot goed, voor iedereen. De politie heeft de taak om mensen die hun mening geven te beschermen, in plaats van ze op te pakken en af te voeren.' In de gemeenteraad zal Haffmans aan Cohen vragen hoe het kan dat de politie haar eigen regels maakt, en of het nu bij het hele politiecursus wel duidelijk is dat flyereren voor politieke of ideologische doelen mag.

Tekst afkomstig van Amsterdam Anders/De Groenen

Luchtkwaliteit

De lucht in grote delen van Nederland is ongezond. Voor naar schatting 18.000 mensen per jaar zelfs dodelijk. De Raad van State oordeelde in diverse uitspraken dat de Nederlandse regering is tekortgeschoten in de naleving van de Europese regelgeving.

Met de schokkende cijfers zou je mogen verwachten dat het kabinet zou zoeken naar adequate oplossingen. Staatssecretaris Van Geel heeft onlangs een pakket maatregelen gepresenteerd, die helaas volstrekt ontoereikend zijn. Er komt onder meer een subsidieregeling om roetfilters in te bouwen in bestaande auto's. En consumenten die een nieuwe dieselauto met roetfilter kopen, krijgen 600 euro korting op de aankoop. Kennelijk hanteert dit kabinet het motto "de vervuiler

wordt betaald". Toegegeven, niet alle verontreiniging wordt door auto's veroorzaakt, maar het mobiliteitsbeleid biedt wel de beste mogelijkheden om het probleem van de luchtverontreiniging terug te dringen. Het kabinet is kennelijk als de dood om de heilige koe ook maar een strobreed in de weg te leggen.

Naast deze schamele maatregelen heeft staatssecretaris Van Geel onlangs ook een nieuw Besluit Luchtkwaliteit aan de Tweede Kamer voorgelegd. Dit is inmiddels in werking getreden. Het Besluit Luchtkwaliteit werkt de indruk dat Van Geel zijn ambtenaren heeft aangespoord om (opnieuw) de mazen in de Europese regelgeving op te zoeken. En zij hebben het ei van Columbus gevonden: door meer wegen aan te leggen in het buitengebied worden de wegen in de bebouwde kom ontlast. Hierdoor kunnen overal weer grote bouwprojecten uit de grond worden gestampt; gemeenten en projectontwikkelaars kunnen opgelucht ademhalen (?). Degenen die dit bedacht hebben, weten donders goed dat hier sprake is van een korte termijnoplossing. Want met het alsmaar groeiende wagenpark slijbt binnen de kortste keren zowel de oude als de nieuwe infrastructuur weer dicht. Het probleem van de luchtverontreiniging wordt daardoor niet opgelost, maar juist over nog meer gebieden verspreid. En passant zullen de laatste stukken groen in de Randstad veranderen in bermstroken.

Als de luchtkwaliteit niet daadwerkelijk verbetert, overlijden er in Nederland de komende tien jaar mogelijk zo'n 180.000 mensen door de luchtverontreiniging. Dat zijn evenveel mensen als er momenteel in de hele stad Groningen wonen. Is de heilige koe ons dit mensenoffer waard?

Het Dagelijks Bestuur van De Groenen

Noot: Op 10 mei jl. is een brief van het Dagelijks Bestuur over dit onderwerp in Trouw gepubliceerd.

De Derde Kamer

Eind vorig jaar heb ik me aangemeld als kandidaat voor de Derde Kamer. Tot mijn vreugde werd ik, na een kennismakingsgesprek, aangenomen.

De Derde Kamer bestaat uit 150 leden en is in het leven geroepen door de NCDO (Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling). De Derde Kamer gaat zijn derde jaar in. De benoeming geldt voor één jaar. Er wordt drie keer voltallig en talrijke keren, in zogenaamde verdiepingsbijeenkomsten, over speciale onderwerpen vergaderd, volgende week b.v. over microkrediet. De Derde Kamer is een schaduwparlement dat zich bezig

houdt met internationale samenwerking. 150 vrijwilligers, waarvan dertig uit ontwikkelingslanden, zetten zich in voor een beter Nederlands beleid op dit gebied.

De Derde Kamer heeft ten doel om aandacht te vragen voor internationale samenwerking, zowel onder Nederlandse politici als onder het brede publiek. Daarnaast willen de leden van De Derde Kamer vernieuwende oplossingen voor internationale problemen aandragen.

De Nederlandse leden vormen een zo goed mogelijk afspiegeling van de Nederlandse bevolking voor zowel partijvoorkeur, leeftijd, als man/vrouwverhouding.

Ik heb inmiddels twee bijeenkomsten meegemaakt, waarbij vooral naar sprekers geluisterd werd. Daarnaast hebben veel leden voorstellen ingediend die op korte termijn gebundeld worden zodat er samengewerkt kan worden tussen leden met vergelijkbare ideeën.

Het is mijn bedoeling in de Derde Kamer te gaan werken aan de uitvoering van onderwerpen uit het partijprogramma van De Groenen. In de volgende Gras hoop ik hierop terug te komen.

Er zit enorm veel energie onder de leden en er heerst een goede sfeer. Het is de bedoeling dat elk lid in zijn eigen omgeving, al dan niet met andere kamerleden samen, een activiteit organiseert over Internationale Samenwerking. Nadere info: www.dederdekamer.org

Huib Poortman

Collapse

Hoe komt het dat sommige beschavingen tenonder gaan? Dat is de vraag die Jared Diamond in zijn nieuwste boek stelt (*het boek is in het Nederlands vertaald als Ondergang, red.*). De beantwoording van die vraag zou ons namelijk in staat stellen om fouten uit het verleden te voorkomen in de toekomst. Diamond beschrijft een aantal cases van uitgestorven beschavingen: de Anasazi in Noord-Amerika, de Maya's in Midden-Amerika, de Paaseilanders en Pitcairn-eilanders. Daarnaast beschrijft hij ook moderne voorbeelden van 'beschavingen' waar iets goed mis is gegaan of dreigt mis te gaan: de Hutu's en Tutsi's in Rwanda, de Dominicaanse Republiek en Haïti, de dramatische megaprojecten in China en het uitgeputte land van Australië.

Hij komt tot de conclusie dat die uitputting van natuurlijke grondstoffen een van de belangrijkste redenen is dat beschavingen in verval raken. De andere vier grote oorzaken zijn: klimaatverandering, slechte relaties met andere volken (oorlog), wegvallen van goede (handels)relaties met bevriende volken, en het hebben van een cultuur die zich niet aan de veranderde situatie kan of wil aanpassen. Kortom, de conclusie is dat we goed met de aarde moeten (leren) omgaan en dat we afhankelijk zijn van de goede wil van andere

aardbewoners. Geen nieuwe thema's voor groenen, maar wel interessant geïllustreerd met historische voorbeelden. De twee grootste hoofdstukken van het boek beschrijven twee boerderijen die beiden als voorbeeld van hun tijd gelden: een boerderij in het Montana (VS) van nu en een boerderij in Groenland in de Middeleeuwen. Het historische voorbeeld had te kampen met een verkeerde levenswijze die gebaseerd was op de Noorse tradities, maar in de fragiele omgeving van Groenland binnen de kortste keren leidde tot totale vernietiging van de bossen (het hout werd gebruikt voor het bouwen van huizen, schepen, kathedralen(!) en het fabriceren van werktuigen). Overbegrazing door koeien zorgde ervoor dat het land verschaalde en door de temperatuursveranderingen werden de opbrengsten van de landbouw steeds kariger. In plaats van te leren van de superieure jachttechnieken van de Inuïeten werd voornamelijk oorlog gevoerd. Uiteindelijk konden de Groenlanders hun samenleving niet handhaven.

Het voorbeeld uit Montana heeft te kampen met vervuiling van de mijnindustrie, de vervanging van landbouwgrond door villawijken, en de introductie van uitheemse (schadelijke) planten en dieren. Montana is nu nog wel ver verwijderd van de 'ineenstorting', maar Diamond's argument is dat de problemen met steun van de Verenigde Staten worden overwonnen - als Montana een eiland was geweest, was het allang afgelopen. Zoals gezegd past de argumentatie van Diamond duidelijk in het straatje van De Groenen. Niet alleen vanwege de ecologische inzichten, maar ook vanwege de interessante historische voorbeelden is dit absoluut een boek dat u gelezen moet hebben.

Andreas Ligtfoot

Op reis naar Riga

Op 6, 7 en 8 mei 2005 vond in Jurmala, een plaatsje aan de Oostzee, dicht bij Riga, de hoofdstad van Letland, de Second Council Meeting van de European Greens plaats, het halfjaarlijkse congres van de Europese Groenen.

Wanneer je voor de eerste keer een dergelijk congres bijwoont, begin je onwennig en probeer je zo snel mogelijk te ontdekken welke gezichten er horen bij de soms al bekende namen (Grazia Francescato, Arnold Cassola e.v.a.). Daarnaast is het zaak te ontdekken in welke deelbijeenkomsten (Fringe Meetings) je aanwezigheid nodig of interessant is. Het is soms moeilijk kiezen tussen vier of vijf gelijktijdige bijeenkomsten.

De bijeenkomst van de North Sea Greens was vooral informatief, er waren afgevaardigden uit Engeland, Schotland, Noorwegen, Denemarken (twee partijen), België en Nederland (GroenLinks en De Groenen). Er

werd informatie uitgewisseld over de stand van zaken in de nationale politiek, o.a. over verkiezingsresultaten en over partijaangelegenheden. Tegen het einde van de bijeenkomst kwam Serhiy Kurykin (Committee lid voor Oekraïne), die zojuist de meeting van de East-West Dialogue meeting had bijgewoond binnen, met het verzoek een afgevaardigde namens de North Sea Greens te sturen naar een bijeenkomst over kust- en zeeverontreiniging in Sofia op 20, 21 en 22 mei. Tot mijn verassing werd ik daarvoor gevraagd, een hele eer wanneer je voor het eerst binnen een groep optreedt. Over Sofia bericht ik in een ander artikel in 'Gras'.

De tweede bijeenkomst was gewijd aan de gemeenschappelijke verkiezingscampagne in de komende jaren. Eigenlijk gaat het om meer dan een verkiezingscampagne, het is de bedoeling dat alle Europese Groene partijen één gemeenschappelijk thema hanteren bij hun politieke acties (waaronder verkiezingscampagnes).

Het was geen verassing dat de Klimaatverandering als hoofdthema werd gekozen. Terwijl ik dit schrijf, meldt het nieuws een cycloon in Yucatán en een taifoen in Taiwan, verder zijn er grote overstromingen in China, catastrofale droogte in ZW-Europa en tegelijkertijd grote wateroverlast op de Balkan. Zelfs tot de meest ongelovige zal het zijn doorgedrongen dat weer en klimaat op onze planeet van slag zijn.

Om de Europese campagne niet te doorkruisen heb ik twee resoluties over zaken die met klimaatverandering te maken hebben teruggetrokken.

Resoluties die wel werden behandeld en aangenomen, gingen onder meer over mensenhandel, homofobie, en 'slaven'-arbeid in de kledingindustrie. Daarbij werd vooral ook aandacht besteed aan de positie van vrouwen.

Over de huishoudelijke zaken valt niets schokkends te melden, er werd een begroting en een jaarverslag goedgekeurd en er werden enige nieuwe committee-leden benoemd. Tussen de bedrijven door was er veel informeel contact, zo had ik een uitgebreid gesprek met Grazia Francescato (Italië) en Harry Versalis (Malta) over de houding van het Vaticaan tegenover geboorteregeling in de periode na paus JP XXIII. Grazia is in Italië vooral bekend als feministe in dialoog met het Vaticaan en weet dus beter dan ik hoe je met kerkelijke autoriteiten moet omgaan. Er blijkt meer te gebeuren dan ik had durven vermoeden.

Er blijken bij voorbeeld informele, maar zeer diepgaande contacten te bestaan tussen alle wereldreligies, vooral geïnitieerd door de Britse prins Charles (in zijn functie van toekomstig leider van de Anglicaanse kerk).

Geïnteresseerden raad ik aan een kijkje te nemen op www.arcworld.org. Dan blijkt dat religieuze organisaties niet-openbare contacten over belangrijke wereldproblemen niet uit de weg gaan. Zowel Joden als Moslims, zowel Hindoes als Christenen van alle

nominaties nemen deel aan de gesprekken, samen met Sikhs, Daoïsten en aanhangers van Zarathoëstra (Zoroaster). Tot de sponsoren van deze interreligieuze organisatie behoort (tot onze verbazing of juist voor de hand liggend?) het Wereld Natuur Fonds.

Op zaterdagavond, toevallig exact de avond waarop Bush Riga bezocht en de stad voor alle verkeer was afgesloten, bood Indulis Emsis, voormalig minister-president van Letland (voor zover ik weet de enige Groene politicus die het tot MP gebracht heeft, zij het maar kortstondig) namens de Letse Groenen een groot buffet aan in een soort pretpark aan de rand van de stad, een en ander overspoeld met drank en vergezeld van zang en (volks)dans. Op zondagochtend waren we weer vroeg paraat en werden de verslagen van eerdere bijeenkomsten besproken evenals enige financiële zaken.

Het was al met al leerzaam en vermoeiend, het is een genoegen namens de Nederlandse Groenen op reis te gaan. Het enige 'niet zo groene' aspect wordt gevormd door het grote aantal vlieguren dat gemaakt wordt door de deelnemers.

Wanneer het enigszins mogelijk is, zal ik de reis naar Kiev, waar in oktober de volgende Council Meeting plaatsvindt, per trein maken, een reis van zo'n 36 uur. U hoort van me.

Huib Poortman, internationaal afgevaardigde

De toekomst van de Europese Unie

Maandag 27 juni bezocht ik een conferentie van De Groene fractie in het Europese parlement. Het parlement heeft een eigen treinstation: Luxemburg. Als je daar uitstapt sta je op de stoep van het parlement.

Nadat de Franse en Nederlandse kiezers de Europese Grondwet in een referendum hebben verworpen heeft de Europese Raad een denkpaauze uitgeroepen. Een aantal landen dat zich had voorgenomen een referendum te houden (o.a. Verenigd Koninkrijk, Denemarken, Ierland en Polen) heeft dat inmiddels uitgesteld. Ook de Groene fractie benut de denkpaauze om in deze conferentie van gedachten te wisselen over de nu ontstane situatie. Behalve veel politici waren er ook vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties zoals vakbonden en Attac (zie www.attac.nl).

Twee keer is een verdragwijziging in een referendum verworpen. De Deense kiezers verwierpen het verdrag van Maastricht en de Ierse kiezers het verdrag van Nice. In beide gevallen is een apart protocol aangenomen om aan bezwaren uit het betreffende land tegemoet te komen en is het verdrag in een tweede referendum wel goedgekeurd.

De indruk die de discussies mij hebben gegeven is dat de meeste politici er nog niet uit zijn. Van verschillende kanten werd gepleit voor overleg tussen de politiek en maatschappelijke organisaties tot aan zelfs een nieuwe, uitgebreidere, Europese conventie toe. Danny Cohn-Bendit, die de conferentie voorzat, bracht daar tegenin dat het hem moeilijk leek om alle 450 miljoen EU-burgers bij deze conventie te betrekken. Veel kiezers zijn daar niet in geïnteresseerd, maar het risico dat ze bij een referendum een verdrag verwerpen blijft aanwezig.

Een oplossing in de richting van een apart protocol voor Frankrijk en Nederland is niet genoemd. Gezien de discussie verwacht ik daarom niet dat deze weg gevolgd zal worden.

Het heropenen van de discussie over de inhoud van het verdrag werd een aantal keren vergeleken met het openen van een doos van Pandora. Over een beperkte aanpassing van het verdrag werd echter vrij uitgebreid gesproken. De discussie ging hierbij over deel III van de grondwet wat voor een deel in strijd zou zijn met deel I en voor een ander deel als een uitwerking van de bevoegdheidstoedeling gezien werd, wat beter in een protocol zou kunnen staan.

Mijn mening is dat de EU veel te veel naar zich toetrekt. Alle lidstaten van de EU zijn lid van de Raad van Europa met het Europese verdrag inzake de rechten van de mens met het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat op de naleving toeziet. Dat verdrag wordt nu grotendeels gekopieerd in deel II van de grondwet van de EU. Oud-eurocommissaris Bolkestein stelde in de NRC van 15 juni voor om dit deel II in zijn geheel te schrappen. Ik sluit me daarbij aan.

De gang van zaken in de EU geeft mij het beeld van een politieke elite die meestal intergouvernementeel (onderling) op voorstel van de commissie wetgeving regelt met slechts beperkte democratische controle. Een vereenvoudigde en minder ambitieuze grondwet heeft wellicht meer draagvlak bij de kiezers van de lidstaten.

Otto ter Haar

Green East West Dialogue over kust en zee in Sofia

Op 20 t/m 22 mei bezocht ik, namens de North Sea Greens, een bijeenkomst in Sofia, gewijd aan de invloed van industriële, militaire en andere activiteiten op het kust- en zeemilieu van Europese kuststaten. Daarnaast waren afgevaardigden van de Oostzeelanden (Baltische

staten), de Adriatische kuststaten en de Zwarte Zeelanden aanwezig.

De Oostzee blijkt vooral te kampen met de nasleep van de Sovjet milieupolitiek, of eigenlijk het compleet ontbreken daarvan. Erg veel vervuulende industrie werd in de Baltische staten gevestigd. In Riga heb ik een aantal grote zwaar verouderde industriegebieden gezien, waar weinig meer gebeurt, maar die nog wel gesaneerd moeten worden. De Oostzee is vrijwel zoet en er is maar weinig uitwisseling van water met andere zeeën, wat het milieu zeer kwetsbaar maakt. Daarom vergt het saneren veel meer inspanning dan bij de Noordzee.

Aan de Adriatische kust, in Kroatië, is men vooral bezorgd om de gevolgen van een olieterminal die daar gebouwd wordt aan het einde van een pijpleiding uit Siberië. Het is duidelijk dat ook de Adriatische zee door zijn vorm veel kwetsbaarder is dan de Noordzee.

Aan de Zwarte Zeekust is zoveel gebeurd dat er een vrijwel levenloze zee is ontstaan. Nu is de Zwarte Zee altijd al zeer bijzonder geweest, vanwege het feit dat alleen in de bovenste waterlaag zuurstof aanwezig is. In het diepere water bevindt zich al duizenden jaren de giftige zwavelwaterstof (H₂S) en in het bodemslib wordt organische stof op den duur omgezet in aardolieachtige stoffen. Deze toestand is het natuurlijke gevolg van het feit dat er bovenin slechts geringe en in de diepte in het geheel geen uitwisseling van water met andere zeeën plaatsvindt ten gevolge van de nauwe en ondiepe verbinding (Bosporus) tussen Zwarte Zee en Middellandse Zee. Die opening is ongeveer 7500 jaar oud, de Zwarte Zee was voor die tijd een laagte met een meer in het midden.

De zeer kwetsbare bovenlaag is in de afgelopen dertig jaar volkomen verpest. Enorme hoeveelheden vervuild water afkomstig van tenminste 160 miljoen mensen in 17 landen stromen via rivieren als de Donau, Dnjepr en de Don de Zwarte Zee in. Overbevissing heeft er nog een schep bovenop gedaan. Duizenden jaren hebben de mensen in het Zwarte Zeegebied in harmonie met hun omgeving weten te leven. Plotseling, in minder dan dertig jaar, zien we een spectaculaire achteruitgang van het milieu.

Vergeleken met voorgaande zeeën is de Noordzee dus in het voordeel. In de eerste plaats is er een grote en permanente uitwisseling van water tussen Noordzee en Atlantische Oceaan, in de tweede plaats zijn we hier al enige tientallen jaren intensief met het milieu bezig. De Rijn is veel schoner (in ieder geval veel minder vuil) dan in de jaren zeventig van de vorige eeuw en ook aan de andere rivieren is hard gewerkt.

In de twee weken die ik had om recente gegevens te verzamelen is gebleken dat wij ons vooral zorgen moeten maken om vrijwel onmerkbaar, maar niet ongevaarlijke vervuiling van het water, en dus ook van de voedselketen,

met niet-afbreekbare stoffen als weekmakers (b.v. in plastic kinderspeelgoed), vlamvertragers (ook in kunststof) en geneesmiddelen. Er blijken, o.a. dankzij de pil ook steeds meer hormonen in het water te zitten. De vruchtbaarheid van mens en dier kan er op den duur door in gevaar komen. Omdat genoemde stoffen zich concentreren in de voedselketen, zijn die vooral gevaarlijk aan het einde daarvan, dus voor de mens. De ellende is dat veel van deze stoffen niet biologisch afbreekbaar zijn, dus in feite 'eeuwig' blijven bestaan, zij het in zeer grote verdunning.

In mijn bijdrage heb ik erop aangedrongen te komen tot Europese voorschriften die zo spoedig mogelijk de productie van niet biologisch afbreekbare stoffen verminderen en zo mogelijk stoppen. Het gaat bijna altijd om stoffen die het leven veraangenamen, zelden om stoffen die essentieel zijn voor het voortbestaan van de mensheid.

Een Schotse partijgenoot wees mij op de gevaren van de grootschalige viskwekerijen (vooral zalm) waar antibiotica gemorst worden en ontsnapte kweekzalm (na gebruik van antibiotica en wellicht genetisch gemanipuleerd?) in contact komt met wilde vis. Vooral Nederlandse en Noorse ondernemingen houden zich met viskwekerijen bezig, een nieuw soort 'natte' bio-industrie, waarvan we de gevolgen voor het milieu tot nu toe onderschat hebben.

Op weg naar de gewenste duurzame samenleving zullen we ons moeten realiseren dat alles wat we produceren na gebruik in afval verandert. Meer dan ooit is het geboden al tijdens de productie rekening te houden met de verwerking van dat afval. Bij allerlei huishoudelijke apparaten en auto's vindt al op grote schaal hergebruik van afgedankte materialen plaats. Ook bij de productie van chemicaliën zal hergebruik van afval moeten worden bevorderd. In ieder geval moet voorkomen worden dat natuurvreemde stoffen in het water terecht komen en daardoor nooit meer teruggewonnen kunnen worden.

Iets heel anders, ook bij deze bijeenkomst was het nodig dat de afgevaardigden per vliegtuig naar Sofia kwamen. Alle kosten werden door de Europese Groenen, waarschijnlijk door een potje van het Europees Parlement, vergoed. Of het nu echt nodig is in een vijfsterrenhotel te overnachten en te vergaderen, weet ik niet. Natuurlijk is luxe aangenaam, maar de overdaad staat toch wel op gespannen voet met de groene beginselen.

Huib Poortman

Notulen 35^e partijcongres De Groenen (ingekort)

Datum: Zaterdag 16 april 2005

Plaats: Milieucentrum Utrecht, Oudegracht 60 te Utrecht

Aanwezig: Frank Plate (congresvoorzitter), Jacques de Coo, Huib Poortman, David Blik, Otto ter Haar, Paul Berendsen, Rob Verlinden, Bert Tiddens, Ruud Repko (en zijn zoon), Bert Klijs, Gerben Uunk (notulen), Aart van Acquoij, Geert Verstegen (gastspreker Brabantse Milieufederatie), Jaap de Jong, Jan Hartstra, Clemens Mol.

Afwezig met kennisgeving: Rob Visser, Andreas Ligvoet, Job Jongkind

1. Opening congres door de dagvoorzitter; aanstellen notulist(en)

Frank Plate opent de vergadering om 10.40 uur.

Mededelingen: Aart komt pas 's middags. Andreas is verhinderd wegens verblijf in het buitenland.

Jacques: Ik ontving een e-mail met een conceptbrief om te versturen, van Rob Verlinden, inzake biologische producten. Het is een open brief aan de Dhr. Wijffels, Voorzitter van Vereniging Natuurmonumenten, om een beroep te doen op haar leden. In de brief wordt gevraagd om steun te verlenen aan een verzoek aan de regering consumenten weer invloed te kennen binnen SKAL.

Het congres stemt ermee in de brief namens De Groenen te verzenden.

2. Ter inspiratie (door Bert Klijs)

Bert Klijs draagt een gedicht voor, geschreven door Leo Vroman, uit: Milieudefensie, 5/1991, genaamd "Luchtwonden", met als motto en symbool: "Living Simply; that others may simply live".

Het betreft een uniek gedicht dat in geen enkele bundel van Vroman opgenomen is.

3. Notulen van het 34^e congres van 20 november 2004 (zie GRAS nr.24)

Rob Verlinden heeft, toen hij nog lid was van het DB, zich verzet tegen het afdrukken van de notulen in GRAS. Een deel van de inhoud, met name citaten van hemzelf, is naar zijn mening niet geschikt voor openbare publicatie.

Na enige discussie wordt er gestemd over het al dan niet integraal afdrukken van de gehele notulen in de GRAS. Uitslag stemming: 4 voor handhaving gehele notulen in GRAS; 3 tegen, en 2 onthoudingen. Hier komt vervolgens een compromis uit, dat we in het vervolg wel de notulen van elk congres blijven afdrukken in GRAS, maar in een verkorte zakelijke versie.

T.a.v. de inhoud van de notulen van het 34^e partijcongres wordt het volgende opgemerkt:

Paul: De naam van Hans Jansen is 2 keer met een S te veel gespeld

Otto: brengt nogmaals de 3^e alinea over Amsterdam Anders/De Groenen onder de aandacht

Jacques: antwoordt hierop met te zeggen dat we de positie van AA/DG later op het congres zullen bespreken

4. Verslag partijbestuur periode vanaf 20 november 2004 (o.a. de benoeming afgevaardigde EFGP, problemen binnen het partijbestuur, terugtreden Rob Verlinden uit het DB)

Naar aanleiding van het laatste congres is er met AA (Amsterdam Anders) over de samenwerking met De Groenen gesproken.

Paul merkt in dit kader op, dat De Groenen niet overal in Amsterdam onder de lijst Amsterdam Anders/De Groenen mee hebben gedaan, in twee stadsdelen voeren we alleen de naam De Groenen, bijv. in Stadsdeel Oud West.

Frank heeft een concept convenant gemaakt hoe de samenwerking tussen AA en DG er in de toekomst uit zou kunnen komen te zien. Hierover is kort geleden overleg gevoerd met een vertegenwoordiging van AA.

Besloten wordt om de leden van De Groenen in Amsterdam inderdaad bij elkaar te laten komen, zodra de uitkomst bekend is van het overleg met AA. De Amsterdamse leden van De Groenen kunnen zich daar dan over uitspreken.

Jacques zegt dat Xandra Asselbergs ontslag heeft genomen als vertegenwoordiger van De Groenen in de EFGP. Zij had te weinig tijd, o.a. vanwege haar studie. Na een sollicitatieronde waarbij met diverse kandidaten is gesproken over de vacature van EFGP (European Federation of Green Parties)-vertegenwoordiger, is Huib Poortman als kandidaat geselecteerd. Huib geeft een verslag van de laatste EFGP vergadering. Uit deze vergadering kwam als besluit naar voren dat de Europese Groenen in meerderheid gematigd voor de Europese Grondwet zijn. Huib gaat binnenkort naar een EFGP-vergadering in Riga.

5. Aftreden en benoeming bestuursleden

Jacques meldt dat Rob Verlinden een paar maanden geleden is teruggetreden als bestuurslid.

Recent zijn er conflicten gerezen binnen het DB. Hierbij zijn met name Otto ter Haar, Aart van Acquoij en Huib Poortman betrokken. Otto ter Haar voelt zich onheus bejegend. Het DB heeft besloten om af te treden. Een demissionair bestuur, bestaande uit Jacques de Coo (waarnemend voorzitter), Andreas Ligtoet en Frank Plate, blijft aan tot het volgende congres. Het demissionaire bestuur zal dan met een voorstel komen voor een nieuw bestuur. Belangrijk is dat er een team komt van mensen die graag met elkaar samenwerken.

Andreas Ligtoet heeft aangekondigd dat het komende halfjaar zijn laatste bestuursperiode is. Het is dus absoluut noodzakelijk dat zich kandidaten aanmelden.

6. Samenvoeging Algemeen en Dagelijks Bestuur

Het voorstel is om het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur samen te voegen. Echter hiervoor is een statutaire wijziging noodzakelijk, waar vervolgens dan ook weer een prijskaartje aan vast zit.

In de Statuten en het Huishoudelijk Reglement staat nu dat de afdelingen het recht hebben om een afgevaardigde in het AB te benoemen, terwijl het DB wordt benoemd door het congres. Bij samenvoeging van het AB en DB moet de benoeming duidelijk worden geregeld. De huidige AB-leden: Paul Berendsen en Bert Tiddens blijven nog als bestuurslid aan tot het volgende congres.

Het volgende congres komt er een concreet voorstel van het DB om DB en AB samen te voegen.

7. Verlenen van decharge over het boekjaar 2004

Jacques heeft van de penningmeester medegedeeld gekregen, dat de jaarrekening is gecontroleerd en akkoord is bevonden. Ruud (kascommissielid) zegt dat de financiële situatie er niet bepaald rooskleuriger is op geworden. Op de vraag van Gerben, deelt hij mede dat er momenteel zo'n ongeveer 130 betalende leden van De Groenen zijn.

David vraagt of het mogelijk om ook het zgn. 5 euro lidmaatschap in te voeren. Otto antwoordt hierop dat de lokale afdelingen al wel het recht hebben om 5 euro leden te werven d.w.z. middels een lokaal lidmaatschap, zoals in zijn woonplaats Utrecht al mogelijk is, echter landelijk lidmaatschap voor 5 euro is vooralsnog niet haalbaar. Gezien de noodzaak van ledenwerving zal het DB het idee van David nader bestuderen.

Frank zegt dat er nu weer een nieuwe kascommissie moet worden benoemd. Aldus wordt er op het congres besloten dat Ruud en Jan kascommissielid zullen zijn, met David als reservelid.

Er wordt besloten decharge te verlenen.

8. Verkiezing congreswerkgroep (voor het tweede congres 2005)

Het volgende congres vindt plaats op 26 november 2005.

Otto ter Haar en Jacques de Coo vormen de congreswerkgroep.

Noot: Naderhand is ook Cor Loos lid geworden van de congreswerkgroep.

9. Gemeenteraadsverkiezingen 2006

Aart wil graag de lokale afdelingen ondersteunen bij deelname aan deze voor ons belangrijke verkiezingen. Hij vindt dat we gezamenlijke uitgangspunten dienen te formuleren die eventueel ook lokaal kunnen worden verspreid in algemene folders. Hij is ook bereid zgn. verkiezings - parasols uit te lenen aan lokale afdelingen.

Clemens Mol van AA/DG is nu hier n.a.v. het convenant AA/DG.

Jacques zegt dat in dit kader dat er over 2 weken contact wordt opgenomen met Clemens om de besprekingen met AA voort te zetten.

Clemens zegt dat AA/DG wil meedoen aan de Gemeenteraad respectievelijk aan de stadsdeelraadsverkiezingen. Als aan alle 14 deelraadsverkiezingen wordt meegedaan, zijn zo'n 170 kandidaten nodig, waaronder 30 kandidaten voor de gemeentelijke lijst. AA/DG wil nu ook meedoen aan de deelraadsverkiezingen in westelijke tuinsteden, en onze verloren deelraadszetel in A'dam-Zuid Oost heroveren. En op zijn minst wil AA/DG weer op het oude gemeenteraads-zetelsterkte van 3 zetels uitkomen. Er is inmiddels een programmacommissie, en binnenkort komt er ook een campagnecommissie. AA/DG heeft heel veel nieuwe jonge leden erbij gekregen, aldus Clemens.

Jacques zegt dat we in Leiden uiteraard weer aan de gemeenteraadsverkiezingen zullen meedoen. Gerben zegt dat hij in onderling overleg ook een afdeling zal starten in Purmerend, en uiteraard ook hier een poging wil wagen op een of meer zetels in de gemeenteraad. Gerben zegt dat het wellicht een idee is een regioafdeling te starten voor de gehele Zaanstreek + Waterland (w.o. Purmerend en Zaandam). In het verleden hebben wij wel contacten gehad met de lokale partij ZOG in Zaanstad. Otto zegt dat ook in Utrecht zal worden deelgenomen. Aart zegt dat er al veel publiciteit is geweest voor zijn hervkiezingscampagne in Valkenswaard.

11. Europese Grondwet: voor of tegen?

Het was de oorspronkelijke bedoeling ook voor dit agendapunt een gastspreker uit te nodigen, doch deze was niet beschikbaar.

Diverse congresdeelnemers geven gemotiveerd hun mening.

De meerderheid van de aanwezigen neigt naar een nee tegen de Europese Grondwet.

12. Rondvraag

Meerdere personen vragen het woord. Bert Klijs meldt dat hij zijn lidmaatschap van De Groenen wil opzeggen.

13. Sluiting

Frank sluit het congres omstreeks 16.20 uur.

Noot: Dit verslag is een enigszins ingekorte versie van de notulen. De volledige notulen zijn op te vragen bij het partijbestuur.

Colofon

Gras is een landelijk mededelingenblad van de politieke partij De Groenen. Het verschijnt onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur. Plaatsing van artikelen betekent echter niet automatisch dat het partijbestuur instemt met de inhoud. U kunt de redactie

bereiken via het landelijke secretariaat of via het e-mailadres: TITASH@hetnet.nl

Eindredactie en opmaak: Frank Plate

Drukkerij: GSB Heijt BV, Amsterdam
Met bijdragen van: Huib Poortman, Andreas Ligetvoet, Otto ter Haar, Gerben Uunk, Jupijn Haffmans en Frank Plate

ISSN 1572-1485

Agenda

26 november 2005, partijcongres De Groenen

Landelijk secretariaat De Groenen

Postbus 1251
3500 BG UTRECHT
Tel. 071 - 576 2027
info@degroenen.nl
www.degroenen.nl

De Groenen zijn vertegenwoordigd in de gemeenteraden van Amsterdam, Leiden, Zwolle en Valkenswaard. De Groenen zijn lid van de Europese Federatie van Groene Partijen.

Partijbestuur

Waarnemend voorzitter Jacques de Coo, 071-5762027, jdecoo@noknok.nl
Lid DB Andreas Ligetvoet, 030-2515450, nooneisthisimaginative@yahoo.com
Lid DB Frank Plate, 0252-517504, TITASH@hetnet.nl

Vertegenwoordigers afdelingen:
Amsterdam, Paul Berendsen, 020-4704680, paulbe@xs4all.nl
Amsterdam, Bert Tiddens, 020-4904421, bert.tiddens@planet.nl

Lidmaatschap

Lidmaatschap	€ 27 (via machtiging € 25)
Lid met minimuminkomen	€ 20 (via machtiging € 18)
Grasabonnement	€ 13 (via machtiging € 12)

U wordt lid van De Groenen of abonnee van Gras door overmaking van uw contributie op Postbanknummer 306434 ten name van De Groenen, Utrecht.

November 2005

Beste leden en sympathisanten van De Groenen,

Deze editie van GRAS staat voor een groot deel in het teken van het partijcongres op 26 november a.s.

Op het congres zal onder andere een nieuw partijbestuur worden verkozen. In deze GRAS stellen de kandidaten zich aan u voor.

Een prettig bericht uit Zwolle: wethouder Peter Pot van De Groenen mocht een prijs in ontvangst nemen voor de "Groenste stad van Nederland". Een mooie opsteker voor de komende gemeenteraadsverkiezingen.

Wij wensen u veel leesplezier.

Namens het partijbestuur,
Frank Plate

36^e partijcongres De Groenen

Beste leden,
De congreswerkgroep nodigt u uit voor het 36^e partijcongres. 's Ochtends staan wijzigingen van de statuten en de benoeming van een nieuw bestuur op de agenda. 's Middags praten we over economie, de gemeenteraadsverkiezingen en de toekomst van de Europese Unie.

De congreswerkgroep,
Jacques de Coo, Rob Visser en Otto ter Haar

36^e partijcongres De Groenen
Zaterdag 26 november 2005
Milieucentrum, Oudegracht 60 te Utrecht
Congresvoorzitter: Jacques de Coo
Notulist: Otto ter Haar

Agenda:

10:00 uur zaal open

- 1) 10:30 opening
- 2) 10:40 notulen van het 35^e partijcongres van 16 april 2005
- 3) 10:50 Ingekomen stukken
- 4) 11:00 Verslag partijbestuur
- 5) 11:15 Begroting 2006
- 6) 11:30 Samenvoeging partijbestuur en dagelijks bestuur.
- 7) 12:00 Wijziging doel en middelen van de vereniging De Groenen

8) 12:15 Kandidaten nieuw partijbestuur, presentatie en verkiezing

9) 12:50 Benoeming congreswerkgroep 37^e congres

13:00 Pauze

10) 13:45 Yolanda Grift (Utrecht School of Economics) spreekt over de economische gevolgen van invoering basisinkomen en afschaffing minimumloon.

11) 14:30 Gemeenteraadsverkiezingen 6 maart 2006

12) 15:15 Standpunt van De Groenen over de toekomst van de Europese Unie. Gevolgen van de uitslag van het referendum.

13) 15:55 Rondvraag

14) 16:00 Sluiting

Kandidaten voor het partijbestuur stellen zich voor (agendapunt 8 voor het partijcongres)

Tot het komende partijcongres functioneert een tijdelijk dagelijks bestuur, bestaande uit Jacques de Coo (waarnemend voorzitter), Andreas Ligtvoet en Frank Plate. Het tijdelijke DB heeft op het vorige congres als opdracht meegekregen om op het novembercongres een nieuw partijbestuur te presenteren, dat voor twee jaar benoemd zal worden.

Er zijn zes kandidaten. Een voorstelrondje.

Cor Loos:

Als maatschappelijk geïnteresseerde (en inmiddels gepensioneerde) in het 'groene welzijn', zocht ik naar een mogelijkheid dichterbij maatschappelijke ontwikkelingen te kunnen staan. Eyeopener was destijds een tijdelijke baan als werktuigbouwkundige in de beoordeling van projecten voor milieu- en energiesubsidies bij EZ.

Dat bracht me als vrijwilliger bij de Zwolse Milieuraad en vervolgens, zo'n 12 jaar geleden, in het kielzog van Peter Pot en Michiel van Harten, bij De Groenen.

In het dagelijks leven houd ik me voornamelijk bezig als lid van de zes koppige raadsfractie GroenLinks/De Groenen, met Peter als wethouder. Daarnaast zijn mijn vrouw en ik veelal doende met het verlenen van wat mantelzorg bij één van onze kleinkinderen in Emmeloord.

In de, voor Zwolse begrippen forse, raadsfractie zijn De Groenen momenteel met drie personen (incl. wethouder) vertegenwoordigd. Voor mij is dat een reden om mij, desgevraagd, ook op het landelijk Groene pad te begeven. Naar ik hoop zullen we als De Groenen in de toekomst ons duidelijker kunnen profileren, waarbij ik denk dat dit, waar het politiek betreft, zal moeten gebeuren in samenwerking met anderen.

Lydia Geijtenbeek:

Ik ben Lydia. Ik hou van bomen, eten, rennen, mijn vriend, en eigenwijze doch aardige mensen, en heb een hekel aan auto's, hondepoep (de nieuwe spelling), de NS, en kortzichtige types. Ik ben 30, wat jong schijnt te zijn bij De Groenen. Na mijn informaticastudie ben ik bij het CBS gaan werken, waar ik sinds kort probeer energie-statistieken te maken van grote databestanden die we hebben gekregen van de energiebedrijven.

Ik ben al vanaf mijn studententijd lid van de groenen, heb destijds nog gestemd op Jaap Dirkmaat, en lees met enige regelmaat GRAS. Toen ik De Groenen 'ontdekte' was ik meteen enthousiast: ruime aandacht voor milieu, geen overbodige regelgeving, en een helder programma zonder vaag geklets, loze beloften, of hienlikkerij. Ik hoop dan ook dat De Groenen langzaam maar zeker uit zal groeien van "luis-in-de-pels" die lastige problemen op de agenda zet, tot een partij die zo serieus genomen wordt als ze is. En daar wil ik graag moeite voor doen!

Otto ter Haar:

Beste leden,

In 1992 ben ik lid geworden van De Groenen. Ik ben meteen actief geworden als voorzitter van de Groene Raad en afgevaardigde bij de Europese Groene Coördinatie. De Groene Raad is sindsdien een Algemeen Bestuur geworden en de Coördinatie de Europese Groene Partij.

Sindsdien ben ik steeds actief gebleven: als lid, penningmeester en voorzitter van het dagelijks bestuur; als lid van de geschillencommissie en als lijsttrekker bij de gemeenteraads- en Statenverkiezingen in Utrecht. Ook volgend jaar wil ik weer kandideren voor de Utrechtse gemeenteraad.

In het dagelijks leven ben ik eigenaar van Ter Haar Training & Consultancy. Ik geef training in het ontwerpen en beheren van computernetwerken en adviseer bedrijven hoe ze een dergelijk netwerk het beste kunnen inrichten. Ik stel me kandidaat voor het partijbestuur om de partij op de rails te houden en de continuïteit te waarborgen. Kort gezegd: ik wil er voor zorgen dat Gras op tijd bij u in de bus ligt, dat de congressen regelmatig en goed georganiseerd worden en dat de contributiebrief op tijd bij u arriveert zodat u weet waar u aan toe bent.

Daarnaast wil ik ook, samen met het nieuwe partijbestuur, het politieke profiel van De Groenen versterken door onze mening over actuele ontwikkelingen uit te dragen en in bijzondere gevallen met gerechtelijke procedures kracht bij zetten. U leest hier elders in deze Gras meer over.

Tenslotte wil ik, samen met het partijbestuur en onze afdelingen, er aan bijdragen dat onze partij op lokaal niveau groeit.

Ik stel me zowel kandidaat voor het partijbestuur als voor het partijvoorzitterschap.

Bert Tiddens:

Bert Tiddens, was verslaggever bij VARA-radio, nu prepensioen. Was bij De Groenen voorzitter van afdeling Amsterdam. Tegenwoordig lid van de stadsdeelraad Amsterdam-Noord voor De Groenen. Kandidaat voor partijbestuur omdat een partij nu eenmaal een bestuur moet hebben. Ziet als belangrijkste taak voor De Groenen het coördineren van plaatselijke activiteiten, het faciliteren van afdelingen van De Groenen en fracties van De Groenen in gemeenten en stadsdeelraden en het bevorderen van de komst van nieuwe afdelingen in het land met de daarbij behorende politieke vertegenwoordigers, ook op provinciaal niveau. Deelname aan Tweede Kamerverkiezingen alleen als De Groenen ooit weer groter zijn geworden.

Beëindigen Europees lidmaatschap.

Frank Plate:

Ik ben 39, woon in Hillegom met mijn vriendin en twee dochters. Ik heb Rechten gestudeerd en ben tegenwoordig beleidsmedewerker Ruimtelijke Ordening.

Ik werd lid van De Groenen in de tijd dat Jaap Dirkmaat lijsttrekker was voor de Kamerverkiezingen. Het partijprogramma en de ideologie van De Groenen spraken me erg aan, en de congressen die ik bezocht waren erg levendig. Otto ter Haar haalde mij over om lid te worden van het partijbestuur en dat ben ik nu al geruime tijd. Sinds twee jaar ben ik ook eindredacteur van GRAS.

Ik ben blij dat we weer voldoende kandidaten hebben voor het partijbestuur. Ik wil graag nog een half jaar mijn steentje bijdragen. In die periode vinden ook de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Ik ben inmiddels zo lang lid van het partijbestuur dat ik me niet opnieuw voor twee jaar kandidaat wil stellen.

Ik zou graag zien dat we door middel van actieve PR nieuwe mensen voor De Groenen interesseren. Om dat te bereiken zullen we ons inhoudelijk moeten profileren en ons geluid laten horen in de landelijke media. Laten we na de verkiezing van het nieuwe partijbestuur vooral veel goede discussies gaan voeren over de inhoud, en niet meer over de poppetjes.

Jacques de Coo was door omstandigheden niet in staat een bijdrage te leveren, maar hij behoeft eigenlijk geen introductie. Hij is gemeenteraadslid in Leiden en waarnemend partijvoorzitter.

Begroting (agendapunt 5 voor het congres)

Op verzoek van enkele bestuurskandidaten en gebaseerd op de voorgaande jaren heeft het huidige bestuur de begroting voor 2006 voorgesteld. Ter vergelijking de begroting uit 2005 en 2004 en een korte uitleg.

Lasten	2006	2005	2004
Afdelingen	3.500,00	500,00	0,00
Bestuur	250,00	125,00	500,00
Congressen	250,00	250,00	250,00
Contributie	125,00	125,00	125,00
EFGP	1.100,00	1.000,00	1.000,00
Website	160,00	160,00	180,00
Gras	1.750,00	1.750,00	2.500,00
Werving	250,00	500,00	1.250,00
Statutenwijziging	200,00		
Onvoorzien	400,00	440,00	580,00
<i>Totaal</i>	<i>7.985,00</i>	<i>4.850,00</i>	<i>6.385,00</i>
Baten			
Contributies	4.000,00	4.350,00	5.000,00
Donaties	200,00	200,00	400,00
Rente	300,00	300,00	300,00
<i>Totaal</i>	<i>4.500,00</i>	<i>4.850,00</i>	<i>5.700,00</i>
Tekort	3.485,00		685,00

Aan de lastenkant:

Voor de gemeenteverkiezingen 2006 hebben we € 3.500 opgenomen als ondersteuning van de verschillende afdelingen – in onze ogen is dit een zeer belangrijke verkiezing, die aan zal tonen of er nog ruimte is voor onze partij; het mag dus wel wat (spaar)geld kosten. Formeel gezien hebben we nog een ‘reservering’ van € 500 van het lopende jaar (aangezien we dit geld niet hebben uitgegeven). De begroting van 125 euro voor de post bestuur is weinig, aangezien hier de huur van de postbus van betaald moet worden – derhalve is deze post weer verhoogd naar 250 euro. Congressen zijn gehandhaafd, evenals de uitgaven voor contributie-inning (mailing). Het lidmaatschap van de Europese Federatie van Groene Partijen is duurder geworden – de afgevaardigde van De Groenen zal bij een volgende EFGP vergadering een andere regel voor ons moeten bepleiten; als vuistregel stellen wij voor dat zodra EFGP de grootste kostenpost van De Groenen is, onze betrekkingen met deze partij ernstig te herzien (om niet iedere vergadering een discussie over deze kostenpost te hebben). De onderhoudskosten van de website zijn gelijk gebleven aan vorig jaar. Gezien het teruglopende ledenbestand zullen de kosten voor Gras ook teruglopen. Gezien de geringe wervingsactiviteiten in 2005, hebben wij deze post gehalveerd – de gemeenteraadsverkiezingen

gen kunnen als werving gezien worden. Indien de voor 26 november geagendeerde statutenwijziging doorgaat, zal deze ook als kostenpost meegenomen moeten worden (er is een notariële akte voor nodig). De post onvoorzien is ca. 5% van de begroting.

Aan de batenkant:

Het reeds genoemde teruglopende ledenbestand leidt ons tot de conclusie dat we minder contributies kunnen verwachten (ca. 175 betalende leden). De rente op de spaarrekening zal ongeveer gelijk blijven.

Amendementen Statuten en Huishoudelijk Reglement (toelichting bij agendapunt 6 voor het congres)

De congreswerkgroep en het dagelijks bestuur doen u een aantal voorstellen om de statuten te wijzigen¹. De statuten vormen de “wet” van een vereniging en bij een actieve partij als De Groenen vereist die wet periodiek onderhoud, zodat de regels bij de tijd blijven.

Het belangrijkste amendement betreft de samenvoeging van het partijbestuur met het dagelijks bestuur. De partij is de afgelopen jaren helaas gekrompen van meer dan 500 leden naar minder dan 200. De huidige structuur is daardoor “topzwaar” geworden. Een orgaan minder (het DB verdwijnt, het partijbestuur blijft) maakt de structuur eenvoudiger en beter in proportie. Omdat we niet of nauwelijks meer over functionerende afdelingen beschikken stellen we voor de in onbruik geraakte regel, dat afdelingen kandidaten voor het partijbestuur voordragen, af te schaffen. Ook de vertegenwoordigingsbevoegdheid wordt vereenvoudigd. In de toekomst kan verhindering van één bestuurslid de besluitvorming niet meer vertragen. In samenhang met de statutenwijziging zijn er ook enkele amendementen op het huishoudelijk reglement.

Het tweede amendement is bedoeld om de partij de mogelijkheid te verschaffen om via de rechter haar doelen te nastreven. Het bestuur is zo de afgelopen tijd actief geweest door bezwaar te maken tegen de wijze waarop een kraakpand in Utrecht is ontruimd en door bezwaar te maken tegen de uitzending van special forces naar Afghanistan en het toepassen van het oorlogsrecht op deze militairen. Momenteel worden politieke partijen gediscrimineerd door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de

¹ Rob Visser neemt als lid van de congreswerkgroep op onderdelen een minderheidsstandpunt in, dat hij op het congres zal toelichten.

Raad van State. Wellicht is het nodig om een stichting in het leven te roepen om deze discriminatie uit te hollen.

Ten slotte is er nog wat "klein onderhoud" van de statuten vanwege de invoering van de euro en wat redactionele wijzigingen.

Amendementen i.v.m. samenvoeging partijbestuur en Dagelijks Bestuur

Statuten

Artikel 8 lid 1 schrappen. De tekst hiervan luidde: "Iedere afdeling is gerechtigd een afvaardiging te hebben in het partijbestuur. Het aantal afgevaardigden van een afdeling hangt af van het aantal leden, zoals geregeld in het huishoudelijk reglement. Het congres bekrachtigt de voordracht van een afdeling."

Artikel 8 lid 2 (oud) wordt daardoor artikel 8 lid 1 en luidt: "Het congres kiest een partijbestuur van ten minste drie personen en kiest de voorzitter in functie."

Artikel 8 lid 6 wordt: "Drie leden van het partijbestuur gezamenlijk of de partijvoorzitter samen met een ander lid van het partijbestuur vertegenwoordigen de partij in en buiten rechte."

Na invoering van deze wijzigingen luiden lid 1 tot en met lid 5 van artikel 8:

Artikel 8. Partijbestuur

1. Het congres kiest een partijbestuur van ten minste drie personen en kiest de voorzitter in functie.
2. Het huishoudelijk reglement regelt de wijze van kandidaatstelling, de verkiezing en de zittingstermijn van de leden van het bestuur.
3. Het bestuur vergadert ten minste vier maal per jaar plenair.
4. Het huishoudelijk reglement regelt de taken en bevoegdheden van het bestuur.
5. Drie leden van het partijbestuur gezamenlijk of de partijvoorzitter samen met een ander lid van het partijbestuur vertegenwoordigen de partij in en buiten rechte.

Huishoudelijk Reglement

Artikel 3 lid 12: vervang "dagelijks bestuur" door "partijbestuur".

Artikel 5 lid 1 schrappen. De tekst hiervan luidde: "Iedere afdeling heeft het recht een afgevaardigde in het partijbestuur te benoemen. Afdelingen met meer dan 10% van het aantal leden, zoals dat bekend was op 1 januari van dat jaar, hebben recht op twee afgevaardigden."

Artikel 5 lid 2 schrappen. De tekst hiervan luidde: "Afgevaardigden in het partijbestuur worden door stemming benoemd op een algemene ledenvergadering van de betrokken afdeling, nadat een oproep tot kandidaatstelling aan de leden van de afdeling heeft plaatsgevonden."

Artikel 5 lid 3 (wordt lid 1) gaat luiden: "Kandidaten voor het partijbestuur dienen ten minste een week voor het congres bekend te zijn bij de congreswerkgroep."

Artikel 5 lid 5 (wordt lid 3): vervang "dagelijks bestuur" door "partijbestuur".

Artikel 5 lid 6 (wordt lid 4): vervang "Het dagelijks bestuur" door "De partijvoorzitter".

Artikel 5 lid 7 wordt lid 5.

Artikel 5 lid 8 wordt lid 6.

Na invoering van deze amendementen luiden deze artikelen:

HR artikel 3 lid 12. Het partijbestuur schrijft de door het congres vastgestelde naam tijdig in bij De Kiesraad. Deze naam is thans "De Groenen".

HR artikel 5

1. Kandidaten voor het partijbestuur dienen ten minste een week voor het congres bekend te zijn bij de congreswerkgroep.
2. Om tot lid van het partijbestuur te worden gekozen moet men meer dan de helft van het aantal geldig uitgebrachte stemmen op zich hebben verenigd.
3. Het partijbestuur wijst uit zijn midden een secretaris en een penningmeester aan.
4. De partijvoorzitter roept het partijbestuur ten minste vier keer per jaar schriftelijk bijeen. De oproep gaat vergezeld van voldoende informatie over de geagendeerde onderwerpen.

Amendementen met het oog op de toegang tot de bestuursrechter

Statuten

De relevante artikelen luiden nu:

Artikel 2. Uitgangspunten

De uitgangspunten van de partij zijn:

- a. alle mensen zijn gelijkwaardig en moeten als zodanig worden behandeld;
- b. de leefwijze van de mens mag natuur en milieu niet bedreigen;
- c. een mens kan zich slechts in onafhankelijkheid, verantwoordelijkheid en vrijheid wezenlijk ontplooiën.

Artikel 3. Doel

Het is het doel van De Groenen om maatschappelijk en politiek vorm te geven aan haar uitgangspunten door:

- a. het bevorderen van productiemethoden waarbij de diversiteit en kwaliteit van biologische levensgemeenschappen behouden blijven;
- b. het ontwikkelen van een economisch en sociaal bestel dat recht doet aan de culturele en maatschappelijke verscheidenheid van volken, landen en regio's, en dat wereldwijd bijdraagt aan een rechtvaardige verdeling van goederen;
- c. het waarborgen van de vrijheid van onderwijs en van een vrije geestelijke en culturele ontplooiing;
- d. het bevorderen van de mogelijkheden voor een ieder om werkelijk invloed uit te oefenen op het openbaar bestuur;
- e. het streven naar wereldvrede, zonder afbreuk te doen aan de verscheidenheid en de eigen waarde van volken en culturen.

Artikel 4. Middelen

Tot de middelen behoren:

- a. het deelnemen aan verkiezingen voor vertegenwoordigende

- en regelgevende organen;
- b. het deelnemen aan maatschappelijke en politieke discussie en acties;
- c. samenwerken met andere organisaties en personen;
- d. het doen van onderzoek en het ontwikkelen van ideeën en theorieën;
- e. publiceren.

Het voorstel luidt om in artikel 3 en 4 de onderstreepte tekst toe te voegen:

Artikel 3. Doel

Het is het doel van De Groenen om maatschappelijk en politiek vorm te geven aan haar uitgangspunten door:

- a. het bevorderen van productiemethoden waarbij de diversiteit en kwaliteit van biologische levensgemeenschappen behouden blijven;
- b. het ontwikkelen van een economisch en sociaal bestel dat recht doet aan de culturele en maatschappelijke verscheidenheid van volken, landen en regio's, en dat wereldwijd bijdraagt aan een rechtvaardige verdeling van goederen;
- c. het waarborgen van de vrijheid van onderwijs en van een vrije geestelijke en culturele ontplooiing;
- d. het bevorderen van de mogelijkheden voor een ieder om werkelijk invloed uit te oefenen op het openbaar bestuur en wel in het bijzonder de wijze waarop deze zijn gezag en de openbare orde handhaaft;
- e. te streven naar wereldvrede, zonder afbreuk te doen aan de verscheidenheid en de eigen waarde van volken en culturen, en dat in het bijzonder door invloed uit te oefenen op het handelen en het beleid van Nederland en de EU voorzover dat ons streven verstoort;
- f. de natuur en ons leefmilieu te beschermen en dat in het bijzonder door invloed uit te oefenen op het handelen en het beleid van publiekrechtelijke organen voorzover dat op deze waarden ingrijpt.

Artikel 4. Middelen

Tot de middelen behoren:

- a. het deelnemen aan maatschappelijke en politieke discussie en acties;
- b. samenwerken met andere organisaties en personen;
- c. het doen van onderzoek en het ontwikkelen van ideeën en theorieën;
- d. publiceren;
- e. het in rechte opkomen voor de belangen die wij ons ten doel hebben gesteld te behartigen;
- f. het deelnemen aan verkiezingen voor vertegenwoordigende en regelgevende organen.

Amendementen i.v.m. invoering euro

Statuten

Artikel 8 lid 7 vervang "negenduizend gulden" door "€ 5000".

Artikel 8 lid 8 vervang "tienduizend gulden" door "€ 5000".

Na invoering van deze wijzigingen luiden lid 7 en lid 8 van artikel 8:

- 7. Het bestuur heeft de toestemming van het congres nodig voor het aangaan van overeenkomsten die voor de partij een

verplichting van meer dan € 5000 op jaarbasis betekenen. Het bestuur heeft de toestemming van het congres nodig voor het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van registergoederen. Andere overeenkomsten waarbij de partij financieel risico loopt mag het bestuur niet aangaan.

- 8. Het bestuur maakt bij elke schenking aan de partij welke ten minste € 5000 bedraagt het bedrag en de naam van de schenker openbaar.

Redactionele amendementen

Statuten:

Vervang in artikel 1 lid 1 "'De Groenen'" door "De Groenen".

Vervang in artikel 3 "Het is het doel van De Groenen" met "Het doel van De Groenen is"

Vervang in artikel 7 lid 1 "'het congres'" door "het congres".

Huishoudelijk reglement:

Vervang in HR artikel 3 lid 12 "'De Groenen'" door "De Groenen".

Na invoering van deze redactionele amendementen luiden deze artikelen:

Artikel 1 lid 1. De naam van de partij is: De Groenen.

Artikel 3 Het doel van De Groenen is om maatschappelijk en politiek vorm te geven aan haar uitgangspunten door:

Artikel 7 lid 1. Het hoogste gezag van De Groenen berust bij de algemene ledenvergadering, genaamd: het congres.

HR artikel 3 lid 12. Het partijbestuur schrijft de door het congres vastgestelde naam tijdig in bij De Kiesraad. Deze naam is thans De Groenen.

Zwolle groenste stad van Nederland

Wethouder Peter Pot (De Groenen) draagt prijs op aan alle inwoners

Zwolle is uitgeroepen tot 'groenste stad van Nederland'. Daarmee is de stad de winnaar van de nationale groencompetitie. Na een eerste stemronde was de jury unaniem van oordeel dat Zwolle de prijs dubbel en dwars verdiende. Het college van burgemeester en wethouders is uiteraard zeer verguld met deze eerste prijs, die werd uitgereikt door landbouwminister Veerman. Wethouder Peter Pot draagt deze overwinning in de eerste plaats op aan de inwoners van Zwolle. "Zij vormen het draagvlak voor alle groene plannen in de stad. Zij zijn het die al decennia lang achter de groene-vinger-structuur van Zwolle staan." Daarnaast prijst de wethouder de inzet van de vele ambtenaren die er dagelijks voor zorgen dat de stad er zo prachtig groen bij ligt.

Deze competitie is voor het zevende achtereenvolgende jaar gehouden. Zwolle doet straks namens Nederland mee aan de internationale Entente Florale, waaraan elf landen meedoen. Tien dorpen en steden hebben hun visie en

beleid ten aanzien van het groen in hun gemeente en de uitwerking daarvan in de praktijk voorgelegd aan het oordeel van een deskundige jury.

Op de foto v.l.n.r.: Tsjerk Jelsma (met groen-geblokte blouse, medewerker van de gemeente Zwolle), wethouder Peter Pot, minister Cees Veerman (die de prijs uitreikte).

Thema

Tijdens een speciale dag met het thema Groen en Gezondheid hebben Erica Terpstra, voorzitter van NOC*NSF en Guido van Woerkom, hoofd-directeur van de ANWB in hun inleidingen ondermeer het grote belang belicht van actieve recreatie in een groene omgeving dicht bij huis. In de categorie steden gingen Amstelveen, Dordrecht, 's Gravezande, Nuenen, Venray, Winterswijk en Zwolle de onderlinge competitie met elkaar aan, met Zwolle als glorieuze winnaar.

Handelspolitiek EU

De politiek is gebonden aan de economische mogelijkheden die een land heeft en kiezers rekenen een regering af op haar economische resultaten. Om die reden ben ik me gaan verdiepen in de economische politiek en daarbij ook de handelspolitiek. De EU heeft een gemeenschappelijke handelspolitiek en het beleid wordt ontwikkeld door het Directoraat-generaal voor Handel (DG Trade). De vorige Eurocommissaris was Pascal Lamy. Vrij algemeen is de opvatting dat hij zijn werk heel goed deed. Na zijn aftreden is hij met steun van de Verenigde Staten benoemd tot Directeur-generaal van de WTO. Zijn opvolger is Peter Mandelson, die op mij een minder effectieve indruk maakt.

Het wereldhandelssysteem is op regels gebaseerd. Er is een multilateraal stelsel van regels in de wereldhandelsorganisatie WTO. Vrijwel alle landen van de wereld zijn lid of bezig met toetredingsonderhandelingen. Het lijkt

daarbij een beetje op de EU met zijn onderhandelingen met kandidaat-leden, alleen is het acquis van de WTO natuurlijk een notendop vergeleken met het acquis communautaire. De WTO heeft niet alleen regels maar ook instrumenten voor het beslechten van geschillen. Deze geschillen over marktverstoringe handelingen komen veelvuldig uitgebreid in het nieuws.

Naast de WTO is er een uitgebreid netwerk van onderhandelingen en overeenkomsten tussen landen en regio's ten einde te komen tot vrijere handel. Er is consensus over dat over het geheel genomen open markten leiden tot een verhoging van de totale welvaart. Voor specifieke sectoren hoeft dat echter zeker niet te gelden: bedrijven kunnen door toenemende concurrentie ten onder gaan waardoor werkgelegenheid verloren gaat. Het is daarom noodzakelijk om bij het openen van een markt maatregelen te nemen om deze negatieve gevolgen op te vangen.

Het DG Trade houdt regelmatig bijeenkomsten waarbij geïnteresseerden, lobbyisten, mee kunnen praten over de beleidsontwikkeling. Op 15 september 2004 heb ik een conferentie bijgewoond over collectieve preferenties. Daaronder worden verstaan de beperkingen die om niet-economische redenen aan handel worden opgelegd. Deze niet-economische beperkingen kunnen milieuregels zijn of veiligheidseisen of de weerslag zijn van de opvattingen die in een samenleving heersen, zoals het verbod op de handel in drugs. Omdat deze collectieve preferenties van land tot land verschillen is het een taak er zo mee om te gaan dat aan de ene kant het soevereine recht van staten om hun collectieve keuzes te maken en te handhaven gerespecteerd wordt en de handel aan de andere kant zo min mogelijk verstoord wordt.

Hierna hield DG Trade een enquête over de vraag hoe de economische relatie tussen de Verenigde Staten en de Europese Unie versterkt zou kunnen worden. Ik heb die enquête namens De Groenen ingevuld en op 7 maart 2005 een bijeenkomst bijgewoond. Die viel een beetje tegen. Er was weinig discussie. De EU is met vele landen en regio's in onderhandeling over vrijhandelsovereenkomsten, maar niet met de Verenigde Staten, terwijl dat toch de grootste handelspartner is. Toen daar naar werd gevraagd kreeg ik de indruk dat het Amerikaanse congres er niet in geïnteresseerd was.

Mijn laatste bezoek was op 19 september. Dit was een grote bijeenkomst met werkgroepen over verschillende onderwerpen. President Barroso en commissaris Mandelson gaven een inleiding en beantwoordden vragen uit het publiek. Barroso sprak over de explosieve groei van de Chinese economie en constateerde dat de EU zich aan de realiteit van een nieuwe economische grootmacht aan zal moeten passen. Hij vertelde er echter niet bij op welke

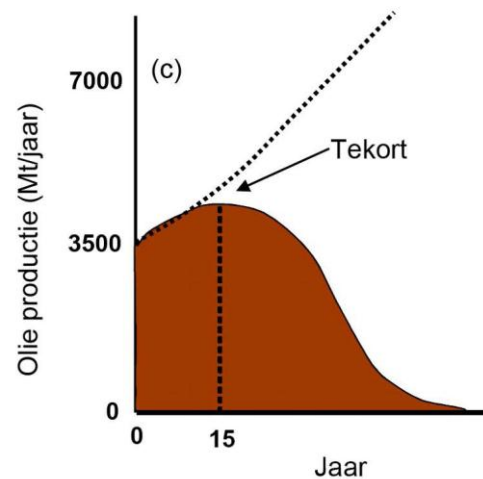
wijze dat het beste zou kunnen. Van Mandelson hoorde ik nu een andere reden waarom er niet gewerkt wordt aan een vrijhandelsverdrag tussen de EU en de Verenigde Staten. Sommige Europese politici zouden dat niet wenselijk vinden, omdat in de WTO de afspraken dan te veel door het blok EU+VS bekostigd zouden worden.

Otto ter Haar

Wanneer piekt de olie?

Als Groenen zijn we geneigd (fel of minder fel) te ageren tegen nodeloos gebruik van grondstoffen. Het beste voorbeeld hiervan zijn toch wel benzineverslindende PC Hooftractoren en de volkomen uit de hand gelopen hoeveelheid vliegtuigen die iedereen schijnt te moeten maken. Hoewel verhalen over olietekorten ons al decennia om de oren vliegen, schijnen we als consumenten ons hier weinig van aan te hebben getrokken. En geef ons eens ongelijk: waarom zou je voor € 146,- met de trein naar Londen gaan als je voor minder dan de helft kunt vliegen? De puristen onder u zullen nu wel fronsend naar dit stukje tekst kijken, maar helaas is het nu eenmaal zo dat de potemonnee een belangrijke invloed op ons consumptiepatroon heeft en dat zogenaamde 'externe kosten' vaak niet meegerekend worden. Dus zijn de kosten van benzine of kerosine niet erg hoog. Het gevolg is dat we botervis uit Nieuw Zeeland blijven invliegen, Aalsmeerse bloemen naar Alaska kunnen exporteren en Nederlandse varkens in Italië laten ombouwen tot Parmaham, die we vervolgens weer hier consumeren. De oliekraan staat wagenwijd open – en die van gas trouwens ook.

Sinds een aantal maanden ben ik er echter van overtuigd dat de economische wet van vraag en aanbod een eind zal maken aan onze verkwistende olieconsumptie – en wel veel sneller dan de meeste olieboeren ons doen geloven. Het begon met het boek van Jeremy Rifkin (die van de *European Dream*) over de waterstofeconomie: in de inleidende hoofdstukken beschrijft hij het naderende einde van het olietijdperk aan de hand van een aantal zeer overtuigende argumenten. Van belang hierbij is de zogenaamde 'Hubbert Peak', genoemd naar de Amerikaanse geoloog Marion King Hubbert. Deze piek treedt op als ongeveer de helft van de winbare olie opgepompt is en houdt in dat de productiesnelheid van olie daarna alleen nog maar zal afnemen. Bij stijgende consumptie (door toedoen van economische groei in China en India) zal er dus snel een gat ontstaan tussen vraag en aanbod, hetgeen de prijs van olie snel zal doen stijgen. (Zie figuur uit het jaar 2000)

Hubbert heeft in de jaren '50 berekend dat deze piek voor de Verenigde Staten reeds in 1970 op zou treden, hetgeen ook gebeurde. De piek die voor ons van belang is, is die van de mondiale oliewinning. Dit is dus niet het moment dat de olie op is, maar wel dat we over de top van productie zijn. Olie zal dan steeds schaarser en duurder worden.

Hoewel er onzekerheid en discussie is over wanneer de wereldpiek zal optreden, zijn er een aantal aanwijzingen die aantonen dat de piek dichterbij is dan gedacht:

De ontdekkingen van nieuwe olievelden nemen al sinds 1964 af. Vanaf 1984 consumeren we meer olie dan dat we vinden; op dit moment consumeren we 2.3 keer zoveel. Daarnaast was reeds 90% van alle ontdekte olie in productie gebracht in 2003. Het overgrote deel van deze productie komt vanuit oude velden die al minstens 10 jaar geleden ontdekt zijn. Het probleem is dat we op een gegeven moment tegen de 100% zitten, dan is alle ooit gevonden olie in productie. De verwachting is dat dit moment **binnen 10 jaar** bereikt wordt, waarna geen groei meer mogelijk is vanuit oude velden. Hoewel dus de olieboeren beweren dat we nog de komende 30 jaar olie hebben, vergeten ze ons erbij te vertellen dat de eerste druppel veel goedkoper gewonnen wordt dan de laatste – en dat dit prijsverschil wellicht al binnen tien jaar duidelijk zal worden.

Hoera!, roept de optimist, dan zullen eindelijk die verspilde transportpraktijken afgelopen zijn. Hoera!, dan zullen we gedreven worden tot innovatie en over kunnen schakelen naar een mondiale waterstofeconomie. Hoera!, minder CO₂ uitstoot.

Wat de meeste mensen echter (gemakshalve?) vergeten, is dat onze huidige economie verslaafd is aan de olie; dat onze manier van leven op zo een complexe wijze verknoot is met oliegebruik, dat de overgang naar andere energiedragers ons bijzonder veel pijn zal doen. Want al

dat overdadige vliegverkeer stopzetten, dat doet nog niet zo'n pijn, maar ook de moderne landbouw is sterk afhankelijk van olie (kunstmest). Veel van de hoge productiecapaciteit in de landbouw is te danken aan een kunstmatige injectie van energie; denk eens aan al die kassen die met aardgas (gekoppeld aan de olieprijs) gestookt worden. Ook de Albert Heijns en Schuitema's zijn voor hun logistieke processen sterk afhankelijk van just-in-time transport. En dit zijn slechts een paar kleine, voor de hand liggende voorbeelden.

Houdt er dus rekening mee, dat er binnen tien jaar voor ons niets anders opzit dan radicaal consuminderen. Hopelijk kunnen we tot die tijd onze energie steken in nog energie-zuiniger leven.

Sinds mei dit jaar bestaat de Stichting Peakoil Nederland. Deze stichting stelt zich ten doel het pieken van de olieconsumptie aan een breed publiek bekend te maken en internationaal mee te denken over oplossingen voor dit probleem. Voor meer informatie zie: www.peakoil.nl

Andreas Ligtvoet

Colofon

Gras is een landelijk mededelingenblad van de politieke partij De Groenen. Het verschijnt onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur. Plaatsing van artikelen betekent echter niet automatisch dat het partijbestuur instemt met de inhoud. U kunt de redactie bereiken via het landelijke secretariaat of via het e-mailadres: TITASH@hetnet.nl

Eindredactie en opmaak: Frank Plate

Drukkerij: GSB Heijt BV, Amsterdam
Met bijdragen van: Andreas Ligtvoet, Otto ter Haar, Cor Loos, Lydia Geijtenbeek, Bert Tiddens, Peter Pot en Frank Plate

ISSN 1572-1485

Agenda

26 november 2005, 36^e partijcongres
6 maart 2006, gemeenteraadsverkiezingen

Landelijk secretariaat De Groenen

Postbus 1251
3500 BG UTRECHT
Tel. 071 - 576 2027
info@degroenen.nl
www.degroenen.nl

De Groenen zijn vertegenwoordigd in de gemeenteraden van Amsterdam, Leiden, Zwolle en Valkenswaard. De Groenen zijn lid van de Europese Federatie van Groene Partijen.

Partijbestuur

Waarnemend voorzitter Jacques de Coo, 071-5762027, jdecoo@noknok.nl
Lid DB Andreas Ligtvoet, 030-2515450, nooneisthisimaginative@yahoo.com
Lid DB Frank Plate, 0252-517504, TITASH@hetnet.nl

Vertegenwoordigers afdelingen:
Amsterdam, Paul Berendsen, 020-4704680, paulbe@xs4all.nl
Amsterdam, Bert Tiddens, 020-4904421, bert.tiddens@planet.nl

Lidmaatschap

Lidmaatschap	€ 27 (via machtiging € 25)
Lid met minimuminkomen	€ 20 (via machtiging € 18)
Grasabonnement	€ 13 (via machtiging € 12)

U wordt lid van De Groenen of abonnee van Gras door overmaking van uw contributie op Postbanknummer 306434 ten name van De Groenen, Utrecht.